

Γραμματειακά είδη

Αποδεικτικό δοκίμιο

Ερώτηση 1

Σε ποιο γραμματειακό είδος ανήκει το κείμενο που διαβάσατε;

Απάντηση

Από την ανάγνωση του κειμένου αντιλαμβανόμαστε ότι πρόκειται για δοκίμιο πειθούς, διότι παρατηρούμε ότι:

- Θέμα του κειμένου είναι: (.....) δηλαδή διαχρονικό θέμα ηθικής, κοινωνικής, πολιτικής κ.λπ. τάξης
- Σκοπός του συγγραφέα δεν είναι να τέρψει, να συγκινήσει, αλλά να καταθέσει τους προβληματισμούς του σχετικά με... να πείσει για την ορθότητα των απόψεών του, γι' αυτό ως μέσα πειθούς αξιοποιεί την επίκληση στη λογική (απόσπασμα...) και την αυθεντία (απόσπασμα...)
- Η γλώσσα αξιοποιείται κυρίως με την αναφορική της λειτουργία (λέξεις), η διατύπωση είναι επιστημονική, λογοκρατική, η σύνταξη χαρακτηρίζεται για τη σύνθετη δομή της, π.χ. χρήση μακροπερίοδου λόγου (απόσπασμα...)
- Η οργάνωση του κειμένου είναι αυστηρά λογική: η νοηματική συνεκτικότητα επιτυγχάνεται με τη χρήση συνεκτικών λέξεων και φράσεων όπως (λεκτικοί τρόποι συνοχής), μόρια όπως (...) που φανερώνουν τη στάση του συγγραφέα απέναντι στο θέμα, επιρρήματα όπως (.....), που φανερώνουν την οπτική γωνία εξέτασης του θέματος και βοηθούν τον αναγνώστη να παρακολουθήσει τη λογική ακολουθία των συλλογισμών του
- Ο χαρακτήρας του κειμένου κρίνεται αντικειμενικός, αντιδιδακτικός
- Το ύφος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί αντικειμενικό, ουδέτερο, ενώ σε κάποια σημεία του κειμένου είναι ειρωνικό (απόσπασμα), διότι στόχος του είναι (.....) και στην παράγραφο είναι στοχαστικό/φιλοσοφικό (απόσπασμα), διότι...

Ερώτηση 2

Υποστηρίζεται ότι το δοκίμιο έχει συχνά διδακτικό χαρακτήρα. Με ποιους τρόπους μπορούμε να πούμε ότι μας διδάσκει ο συγγραφέας;

Απάντηση

Αντίθετα από τα διδακτικά γένη (διδασχία, κήρυγμα κ.λπ.), των οποίων ο σκοπός είναι η διδασχία, το δοκίμιο μπορούμε να πούμε ότι διδάσκει έμμεσα. Τούτο συμβαίνει επειδή:

- πραγματεύεται θέματα κοινωνικά, ηθικά, γλωσσικά, εκπαιδευτικά, επιστημονικά κ.λπ., επομένως ενημερώνει, πληροφορεί, διαφωτίζει
- ο ερμηνευτικός και αποδεικτικός λόγος συμβάλλει στην ανάπτυξη κριτικής και αναλυτικής σκέψης του δέκτη.

Στοχαστικό δοκίμιο

Ερώτηση 1

Σε ποιο γραμματειακό είδος ανήκει το κείμενο που διαβάσατε;

Απάντηση

Από την ανάγνωση του κειμένου αντιλαμβανόμαστε ότι πρόκειται για δοκίμιο στοχασμού, διότι παρατηρούμε ότι:

- Θέμα του κειμένου είναι: (.....) δηλαδή διαχρονικό θέμα ηθικής, κοινωνικής, πολιτικής κ.λπ. τάξης
- Σκοπός του συγγραφέα είναι να τέρψει, να συγκινήσει, να εκφράσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του για...
- Ως μέσα πειθούς αξιοποιεί την επίκληση στο συναίσθημα με την αξιοποίηση του ποιητικού/συγκινησιακού λόγου με μεταφορές (απόσπασμα), περιγραφή και αφήγηση (απόσπασμα), χρήση του α' ρηματικού προσώπου, ασύνδετο σχήμα (.....), έντονη παρουσία των σημείων στίξης (παραδείγματα) κ.λπ.
- Η οργάνωση του κειμένου είναι χαλαρή-συνειρμική (παραδείγματα)
- Ο χαρακτήρας του κειμένου κρίνεται έντονα υποκειμενικός
- Το ύφος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί στοχαστικό, ενώ σε κάποια σημεία του κειμένου είναι ειρωνικό (απόσπασμα)

- Ο τόνος του κειμένου χαρακτηρίζεται από προφορικότητα, οικειότητα, αμεσότητα, ενώ στην x παράγραφο ο τόνος αποκτά εξομολογητικό χαρακτήρα διότι...

Ερώτηση 2

Να επισημάνετε στοιχεία προσωπικού και εξομολογητικού τόνου στο κείμενο που διαβάσατε.

Απάντηση

Στοιχεία του κειμένου που προσδίδουν στο ύφος προσωπικό και εξομολογητικό τόνο είναι:

- η κατάθεση προσωπικών σκέψεων, βιωμάτων, συναισθημάτων (απόσπασμα)
- η διάθεση αυτοκριτικής (απόσπασμα)
- η χρήση του α' ενικού προσώπου (απόσπασμα)
- το φυσικό, αυθόρμητο ύφος (απόσπασμα)
- η συγκινησιακή χρήση της γλώσσας (απόσπασμα)
- η συνειρμική παρουσίαση των ιδεών (απόσπασμα)
- οι παρεκβάσεις (απόσπασμα).

Όλα αυτά τα στοιχεία προσδίδουν στο γραπτό κείμενο ύφος συνομιλίας.

Ερώτηση 3

Να απαντήσετε αν το κείμενο που διαβάσατε έχει κοινά στοιχεία με μια επιστολή.

Απάντηση

Το κείμενο παρουσιάζει κοινά στοιχεία με μια επιστολή. Τέτοια είναι:

- χρήση α' και β' ρηματικού προσώπου
- η προφορικότητα του λόγου
- απλότητα, φυσικότητα ύφους
- λαϊκό λεξιλόγιο
- συνειρμική οργάνωση
- κουβεντιαστό ύφος, εξομολογητικός τόνος
- κατάθεση προσωπικών σκέψεων, βιωμάτων, εμπειριών, αναμνήσεων.

Άρθρο

Ερώτηση 1

Σε ποιο γραμματειακό είδος ανήκει το κείμενο που διαβάσατε;

Απάντηση

Από την ανάγνωση του κειμένου αντιλαμβανόμαστε ότι κινείται στον χώρο της ερμηνευτικής δημοσιογραφίας, πρόκειται δηλαδή για άρθρο, διότι παρατηρούμε ότι:

- Θέμα του κειμένου είναι:(.....) δηλαδή επικαιρικό θέμα ηθικής, κοινωνικής, πολιτικής κ.λπ. τάξης
- Σκοπός του αρθρογράφου είναι να εκφράσει τις σκέψεις/προβληματισμούς του σχετικά με... με αφορμή το (γεγονός ή ειδήσεις της επικαιρότητας)
- Ως μέσο πειθούς αξιοποιεί την επίκληση στη λογική (απόσπασμα) και στο συναίσθημα, με την αξιοποίηση του ποιητικού/συγκινησιακού λόγου με μεταφορές (απόσπασμα), περιγραφή και αφήγηση (απόσπασμα), χρήση του α' ρηματικού προσώπου
- Η οργάνωση του κειμένου είναι λογική
- Το ύφος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί στοχαστικό (απόσπασμα), ενώ σε κάποια σημεία του κειμένου είναι ειρωνικό (απόσπασμα) και σε κάποια άλλα ο τόνος είναι οικείος και άμεσος (χρήση β' ρηματικού προσώπου,

Επιφυλλίδα

Ερώτηση 1

Σε ποιο γραμματειακό είδος ανήκει το κείμενο που διαβάσατε;

Απάντηση

Από την ανάγνωση του κειμένου αντιλαμβανόμαστε ότι πρόκειται για επιφυλλίδα, διότι παρατηρούμε ότι:

- Θέμα του κειμένου είναι: (.....) δηλαδή επικαιρικό θέμα ηθικής, κοινωνικής, πολιτικής κ.λπ. τάξης
- Συγγραφέας είναι πρόσωπο ειδικό με το συγκεκριμένο θέμα (ιδιότητα του κειμενογράφου)
- Σκοπός του επιφυλλιδογράφου είναι να εκφράσει τις σκέψεις/προβληματισμούς του σχετικά με (θέμα) που είναι γενικότερου ενδιαφέροντος με αφορμή το (γεγονός ή ειδήσεις της επικαιρότητας)
- Η γλώσσα αξιοποιείται κυρίως με την αναφορική της λειτουργία (λέξεις), η διατύπωση είναι επιστημονική, λογοκρατική. Η σύνταξη χαρακτηρίζεται για τη σύνθετη δομή της, π.χ. χρήση μακροπερίοδου λόγου (απόσπασμα)
- Η οργάνωση του κειμένου είναι αυστηρά λογική
- Το ύφος θα μπορούσε να χαρακτηριστεί στοχαστικό (απόσπασμα) και γενικότερα αντικειμενικό και ουδέτερο, δηλαδή έχει κοινά στοιχεία με τον δοκιμακό λόγο.

Επιστημονικός λόγος

Ερώτηση 1

Σε ποιο γραμματειακό είδος ανήκει το κείμενο που διαβάσατε;

Απάντηση

Από την ανάγνωση του κειμένου αντιλαμβανόμαστε ότι πρόκειται για κείμενο επιστημονικού λόγου, διότι παρατηρούμε ότι διαθέτει τα γνωρίσματα του επιστημονικού λόγου, ο οποίος είναι ερμηνευτικός (απόσπασμα), αναλυτικός (απόσπασμα) και αποδεικτικός (απόσπασμα).

- Ως προς τα μέσα πειθούς ο συγγραφέας αξιοποιεί την επίκληση στη λογική με επιχειρήματα (απόσπασμα), τεκμήρια (απόσπασμα) και αυθεντία (απόσπασμα)
- Η γλώσσα χρησιμοποιείται με την αναφορική/δηλωτική της σημασία (απόσπασμα) - παρατηρούμε τη χρήση ειδικού λεξιλογίου (λέξεις από το κείμενο)
- Το ύφος είναι ουδέτερο, απρόσωπο, αντικειμενικό, διότι σκοπός του συγγραφέα είναι να ενημερώσει/πληροφορήσει με αντικειμενικό τρόπο.